НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені Ігоря Сікорського» ФАКУЛЬТЕТ ПРИКЛАДНОЇ МАТЕМАТИКИ

Кафедра системного програмування та спеціалізованих комп'ютерних систем

Лабораторна робота №2

з дисципліни

«Бази даних і засоби управління»

Тема: «Створення додатку бази даних, орієнтованого на взаємодію з СУБД PostgreSQL»

Виконав: студент III курсу

ФПМ групи КВ-82

Любчич I. Д.

Перевірив: Павловський В. І.

 $Mетою poботи \epsilon$ здобуття вмінь програмування прикладних додатків баз даних PostgreSQL.

Загальне завдання роботи полягає у наступному:

- 1. Реалізувати функції внесення, редагування та вилучення даних у таблицях бази даних, створених у лабораторній роботі №1, засобами консольного інтерфейсу.
- 2. Передбачити автоматичне пакетне генерування «рандомізованих» даних у базі.
- 3. Забезпечити реалізацію пошуку за декількома атрибутами з 2-х та більше сутностей одночасно: для числових атрибутів у рамках діапазону, для рядкових як шаблон функції LIKE оператора SELECT SQL, для логічного типу значення True/False, для дат у рамках діапазону дат.
- 4. Програмний код виконати згідно шаблону MVC (модель-поданняконтролер).

Деталізоване завдання:

- 1. Забезпечити можливість уведення/редагування/вилучення даних у таблицях бази даних з можливістю контролю відповідності типів даних атрибутів таблиць (рядків, чисел, дати/часу). Для контролю пропонується два варіанти:
  - а) контроль при введенні валідація даних;
  - b) перехоплення помилок (**try...except**) від сервера PostgreSQL при виконанні відповідної команди SQL.

Особливу увагу варто звернути на дані таблиць, що мають зв'язок 1:N.

- 3 боку батьківської таблиці необхідно контролювати вилучення (ON DELETE) рядків за умови наявності даних у підлеглій таблиці.
- З боку підлеглої таблиці варто контролювати наявність відповідного рядка у батьківській таблиці при виконанні внесення до неї нових даних.

Унеможливити виведення програмою на екрані системних помилок PostgreSQL шляхом їх перехоплення і адекватної обробки.

Внесення даних виконується користувачем у консольному вікні програми.

- 2. Забезпечити можливість автоматичної генерації великої кількості даних у таблицях за допомогою вбудованих у PostgreSQL функцій роботи з псевдовипадковими числами. Дані мають бути згенерованими не програмою, а відповідним SQL-запитом! Кількість даних для генерування має вводити користувач з клавіатури.
- 3. Для реалізації багатокритеріального пошуку необхідно підготувати 3 запити, що включають дані з декількох таблиць і фільтрують рядки за 3-4 атрибутами цих таблиць. Забезпечити можливість уведення конкретних значень констант для фільтрації з клавіатури користувачем. Після

виведення даних вивести час виконання запиту у мілісекундах. Перевірити швидкодію роботи запитів на попередньо згенерованих даних.

4. Програмний код організувати згідно шаблону Model-View-Controller (MVC). Приклад організації коду згідно шаблону доступний за даним посиланням. Модель, подання (представлення) та контролер мають бути реалізовані у окремих файлах. Для доступу до бази даних використовувати лише мову SQL (без ORM).

Змагання Arbiter character Elapsed Time integer id integer Date date Time time Стадіон_key integer Команда Sponsor character Команда Змагання integer TeamName character integer Тренер key integer Команда key integer Стадіон Змагання key integer Seats number integer Place integer Location character TotalPoints integer integer

Результати_вправ

integer integer

character

integer

Нормалізована модель даних

Рис. 1 – нормалізована модель БД

<u>Тренер</u>

integer

date

character

id

Name

Birthday

Зміни у порівнянні з першою лабораторною роботою:

Points

ExerciseName

1. Змінений зв'язок між сутностями Стадіон і Змагання з N:М до 1:N.

Команда Змагання кеу

- 2. Атрибут Date and Time таблиці Змагання перероблено на 2 сутності.
- 3. Два зовнішні ключі таблиці Результати вправ (Команди та Змагання) замінено на один таблиці Команда Змагання.

Середовище розробки та налаштування підключення до бази даних

Для виконання лабораторної роботи використовувалась мова програмування C# та IDE Visual Studio 2019.

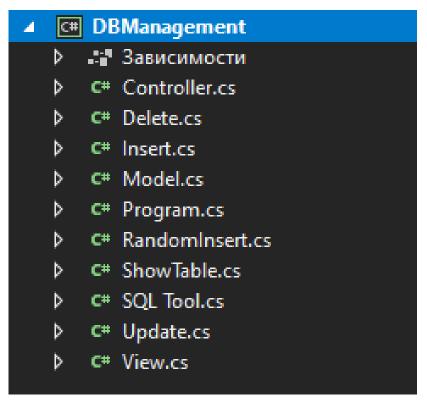
Для підключення до серверу бази даних PostgreSQL використовувався пакет Npgsql. Для цього створений метод, який з'єднується з базою даних.

```
private void connectDB()
{
    var cs = $"Host=localhost;Username=postgres;Password={password};Database=DB_Lab1";
    con = new NpgsqlConnection(cs);
    con.Open();
    cmd = new NpgsqlCommand();
    cmd.Connection = con;
}
```

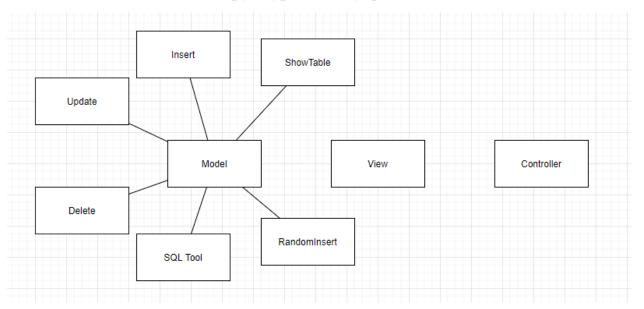
Надалі для керування БД відбуватиметься за допомогою змінної "cmd".

Опис структури програми

Програма містить 10 модулів, серед яких основні: **Program** (початок програми), **Model**, **View**, **Controller** – відповідають за дані, інтерфейс та обробку інформації відповідно. Інші 6 модулів виконують лише одну визначену задачу: ShowTable – вивід таблиць, Insert – внесення даних, Update – оновлення даних, Delete – видалення записів з таблиць, SQL Tool – параметризовані запити до БД, RandomInsert – рандомізоване заповнення таблиці «Тренер».

Структура MVC у файлах

Структура меню програми

Головне меню

- 1. View Db content 2. Insert Update Delete 5. SQL tool 6. Random insert to "Тренер" 7. Exit
- Меню вибору таблиці
- 1. Команда
- 2. Тренер
- 3. Стадіон
- 4. Змагання
- Результати_вправ
- Команда_Змагання
- 0. Back

Меню вибору запиту

- Пошук команд та їх тренерів за назвою команди, спонсором та датою народження тренера команди
- Пошук стадіонів та змагань за кількістю місць, на яких заплановані змагання у заданий проміжок дати та часу Пошук команд і змагань за загальною кількістю очок, тривалістю змагань і арбітром
- Back

Меню вибору кількості рандомізованих рядків

Number of randomized records:

Відповіді на деталізовані завдання

1. Ілюстрації обробки виняткових ситуацій (помилок) при введенні/вилученні та валідації даних.

Обробка виняткових ситуацій при введені (insert) та вилученні даних (delete) виконується за допомогою блоку try-catch. При введенні помилкових даних Команда SQL буде проігнорована, а в меню користувача з'явиться відповідне повідомлення.

```
public void ExecuteQuery(NpgsqlCommand _cmd)
{
    try
    {
        _cmd.ExecuteNonQuery();
    }
    catch(Exception ex)
    {
        Console.WriteLine("Помилка перехоплена");
    }
}
```

Рис. 2 - Обробка помилок з сервера SQL

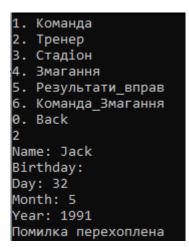
Приклад додавання рядка з неіснуючим зовнішнім ключем:

```
    Команда
    Тренер
    Стадіон
    Змагання
    Результати_вправ
    Команда_Змагання
    Васк
    ТеаmName: T1
    Sponsor: Sp1
    Соасh ID: 100500
    Помилка перехоплена
```

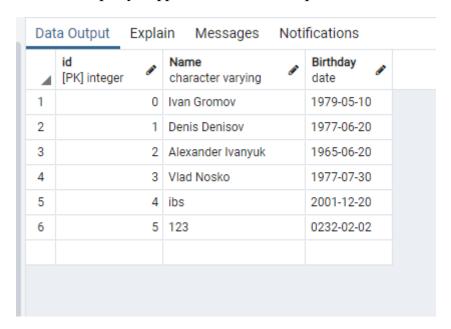
Приклад видалення рядка, ключ якого ϵ зовнішнім ключем іншої таблиці:

```
1. Команда
2. Тренер
3. Стадіон
4. Змагання
5. Результати_вправ
6. Команда_Змагання
0. Back
2
Record ID to delete: 2
Помилка перехоплена
```

Приклад уведення рядка з полем, тип якого не відповідає дійсному:

2. Копії екрану з фрагментами згенерованих даних таблиць (таблиця Тренер)

Таблиця «Тренер» до генерування.

Number of randomized records: 32

Уведення кількості рядків для генерування.

4	id [PK] integer	Name character varying	Birthday date				
1	0	Ivan Gromov	1979-05-10				
2	1	Denis Denisov	1977-06-20				
3	2	Alexander Ivanyuk	1965-06-20				
4	3	Vlad Nosko	1977-07-30				
5	4	ibs	2001-12-20				
6	5	123	0232-02-02				
7	60	nopqrstuvw	2014-01-12				
8	61	ghijklmnop	2014-01-10				
9	62	WXYZabcdef	2014-01-19	24	77	BCDEFGHIJK	
10	63	nopqrstuvw	2014-01-11	25	78	JKLMNOPQRS	
11	64	QRSTUVWXYZ	2014-01-17	26	79	FGHIJKLMNO	
12	65	Z	2014-01-17	27	80	WXYZabcdef	
13	66	stuvwxyz	2014-01-10	28	81	FGHIJKLMNO	
14	67	TUVWXYZabc	2014-01-18	29	82	stuvwxyz	
15	68	fghijklmno	2014-01-14	30	83	EFGHIJKLMN	
16	69	DEFGHIJKLM	2014-01-10	31	84	NOPQRSTUVW	
17	70	WXYZ	2014-01-11	32	85	RSTUVWXYZa	
18	71	abcdefghij	2014-01-12	33	86	VWXYZabcde	
19	72	UVWXYZabcd	2014-01-19	34	87	jklmnopqrs	
20	73	Z	2014-01-10	35	88	VWXYZ	
21	74	CDEFGHIJKL	2014-01-14	36	89	defghijklm	
22	75	pqrstuvwxy	2014-01-19	37	90	stuvwxyz	
23	76	XYZabcdefg	2014-01-18	38	91	WXYZabcdef	
24	77	BCDEFGHIJK	2014-01-17				

Таблиця «Тренер» після генерування.

3. Ілюстрації введення пошукових запитів та результати їх виконання.

```
    Пошук команд та їх тренерів за назвою команди, спонсором та датою народження тренера команди
    Пошук стадіонів та змагань за кількістю місць, на яких заплановані змагання у заданий проміжок дати та часу
    Пошук команд і змагань за загальною кількістю очок, тривалістю змагань і арбітром
    Васк
```

```
Пошук команд та їх тренерів за назвою команди, спонсором та датою народження тренера команди
TeamName like: %
Sponsor like: %
Проміжок дати народження
Нижня границя
Day: 03
Month: 03
Year: 1964
Верхня границя
Day: 03
Month: 03
Year: 2012
Team = TeamOne, Sponsor = Sponsor1, CoachName = Denis Denisov, CoachBirthday = 1977-06-20
Team = TeamTwo, Sponsor = Sponsor2, CoachName = Alexander Ivanyuk, CoachBirthday = 1965-06-20
Team = TeamThree, Sponsor = Sponsor3, CoachName = Vlad Nosko, CoachBirthday = 1977-07-30
Execution time: 3
```

```
Пошук стадіонів та змагань за кількістю місць, на яких заплановані змагання у заданий проміжок дати та часу
Мінімальна кількість місць: 10
Максимальна кількість місць: 11212
Проміжок дати
Нижня границя
Day: 1
Month: 1
Year: 1999
Верхня границя
Day: 5
Month: 5
Year: 2055
Мінімальний час початку: 2:30
Максимальний час початку: 23:43
id = 2, Seats number = 200, Date = 2020-10-10, Time = 15:40:00
id = 3, Seats number = 400, Date = 2020-12-11, Time = 18:00:00
id = 2, Seats number = 200, Date = 2005-04-23, Time = 23:40:00 id = 3, Seats number = 400, Date = 2020-12-20, Time = 20:30:00
Execution time: 2
```

```
Пошук команд і змагань за загальною кількістю очок, тривалістю змагань і арбітром Мінімальна кількість очок: 110 Максимальна кількість очок: 160 Мінімальна тривалість змагання: 20 Максимальна тривалість змагання: 95 Arbiter like: %

Team = TeamOne, Competition ID = 72, Total Points = 111, Duration = 60, Arbiter = Arbiter1

Team = TeamOne, Competition ID = 73, Total Points = 155, Duration = 90, Arbiter = Arbiter2

Team = TeamTwo, Competition ID = 73, Total Points = 143, Duration = 90, Arbiter = Arbiter2

Team = TeamThree, Competition ID = 73, Total Points = 123, Duration = 90, Arbiter = Arbiter2

Execution time: 1
```

4. Ілюстрації програмного коду на Github.

